

Vrijstellings- en toelatingsregels van de Open Universiteit (ingang 1 april 2011)

Vastgesteld door de Commissie voor de examens d.d. 24 maart 2011.

Artikel 1. Begripsbepaling en afkortingen

- wet: Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW)
- OER: Onderwijs- en examenregeling als bedoeld in artikel 7.13 van de wet
- CvE: Commissie voor de examens als bedoeld in artikel 7.12 van de wet
- CvB: College van bestuur van de Open Universiteit
- studiepunten: European Credits (EC) zijnde 1,43 x de oude studiepunten
- FTC: Facultaire toetsingscommissie
- CROHO: Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
- Praktijkervaring: buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden als bedoeld in artikel 2
- Vrije ruimte: het onderdeel van een bacheloropleiding van de OU waarin de student voor 21,5 studiepunten van een opleiding vrij kan kiezen uit cursussen die behoren tot de desbetreffende wo-bacheloropleiding of tot één van de andere wo-bacheloropleidingen van de Open Universiteit.
- Uitvoeringsregeling: de regeling, van toepassing op de desbetreffende opleiding, waarin specifieke bepalingen met betrekking tot de opleiding zijn vastgelegd, ter uitvoering van het bepaalde in de OER.

§ 1. Algemene bepalingen omtrent het verlenen van vrijstelling

Artikel 2. Gronden voor vrijstelling

Op grond van de artikelen 7.12b lid 1 sub d en 7.13 lid 2 sub r van de wet en de OER van de OU is de CvE bevoegd vrijstelling te geven op de volgende gronden:

1. elders gevolgd onderwijs van hbo- of wo-niveau (voor de bachelor) c.q. van wo-niveau (voor de master) dat naar het oordeel van de examencommissie naar inhoud, omvang en niveau in voldoende mate overeenstemt met het vrij te stellen deel van de opleiding van de OU en de student daardoor reeds in gelijke of hogere mate een bewijs van bekwaamheid heeft geleverd;
2. buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden die, naar het oordeel van de examencommissie, naar inhoud, omvang en niveau, voldoende overeenstemmen met het vrij te stellen deel van de opleiding.

Artikel 3. Verzoek om vrijstelling

1. Een student die is ingeschreven voor een opleiding van de OU kan een verzoek indienen voor het verkrijgen van vrijstelling voor het afleggen van tentamens in de bachelor- of masteropleiding. Het verzoek wordt ingediend middels het standaardaanvraagformulier zoals gepubliceerd op www.ou.nl. Vrijstelling wordt verleend op basis van aan de CvE te overleggen getuigschriften en/of certificaten.
2. De bewijslast respectievelijk de motivering voor het vrijstellings- of toelatingsverzoek ligt bij de student. Conform geldende jurisprudentie heeft de OU een onderzoeksplicht in deze. De door de student overgelegde elders verkregen getuigschriften en de bewijsstukken t.a.v. praktijkervaring worden op hun authenticiteit getoetst.

Artikel 4. Omvang vrijstelling

1. Er wordt enkel vrijstelling verleend voor het afleggen van een tentamen voor een of meerdere cursussen, niet voor onderdelen van cursussen.
2. Bij het geven van vrijstelling als bepaald in paragraaf 2 en 3 van deze regeling, kan door de OU vrijstelling gegeven worden tot het maximum van het aantal elders in het hoger onderwijs behaalde studiepunten.
3. De CvE kan binnen de opleiding vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer tentamens met dien verstande dat de student altijd minimaal 25% van het aantal studiepunten bij de OU moet behalen; dit komt voor de bacheloropleiding neer op 10 modulen (= 43 studiepunten). De eindopdracht maakt deel uit van deze 43 studiepunten. Voor de masteropleidingen komt dit neer op 4 modulen (= 17,2 studiepunten) bij de éénjarige masteropleiding en op 7 modulen (= 30,10 studiepunten) bij de tweejarige masteropleiding. Een bachelor- of mastergetuigschrift kan alleen verleend worden als de student aan deze verplichting voldaan heeft.
4. Indien vrijstelling verleend wordt op grond van een afgeronde wo- of hbo-opleiding wordt niet gekeken naar de resultaten die binnen die opleiding behaald zijn. Indien vrijstelling verleend wordt op grond van een niet-afgeronde wo- of hbo-opleiding, worden alleen voldoende resultaten meegenomen (dat wil zeggen tentamens waarvoor het volledige aantal te behalen studiepunten door de betreffende onderwijsinstelling is toegekend).

Artikel 5. Veroudering

Een FTC kan op inhoudelijke gronden aan de CvE adviseren dat een wo- of hbo-opleiding, of onderdelen daarvan, verouderd is resp. zijn, en dus niet voor vrijstelling in aanmerking komt, resp. komen. Alleen de vrije ruimte (dan wel een deel daarvan bij een niet voltooid opleiding) kan in dat geval vrijgesteld worden. De opleidingen waarop dit van toepassing is worden genoemd in de informatie die de FTC dienaangaande aan studenten verstrekt (studiegids, website).

§ 2. Regels voor vrijstelling in de bacheloropleiding voor eerder gevolgd hoger onderwijs

Artikel 6. Vrijstellingen op cursusniveau

1. De CvE geeft vrijstellingen voor het afleggen van tentamens in de bacheloropleiding indien het eerder gevolgd hoger onderwijs naar inhoud, omvang en niveau in voldoende mate overeenstemt met het vrij te stellen deel van de opleiding van de OU.
2. Voor het verlenen van vrijstelling wordt de mate van overeenstemming naar inhoud, omvang en niveau door de CvE vastgesteld op basis van:
  - een door de CvE uit te voeren toets naar diplomering en accreditatie, c.q. opname in het CROHO (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs); voor niet-geregistreerde opleidingen wordt informatie opgevraagd bij de Informatie Beheer Groep, voor buitenlandse opleidingen bij de NUFFIC.
  - een door de CvE vastgestelde lijst van niet-CROHO-opleidingen waarvoor specifieke opleidingen vrijstelling op cursusniveau kunnen geven, echter geen vrijstelling in de vrije ruimte (CvE lijst A).
  - een door de FTC uit te voeren inhoudelijke toets.
3. Het bepaalde in de vorige leden kan leiden tot een standaardprofiel. De FTC toetst inhoudelijk een vrijstellingsverzoek op grond van een conform de WHW geaccrediteerde en in het CROHO geregistreerde opleiding waarvoor geen standaardprofiel is vastgesteld, waarna de CvE beslist.

Artikel 7. Vrijstelling in de vrije ruimte

1. Een afgeronde conform de WHW geaccrediteerde en in het CROHO geregistreerde opleiding op wo- of hbo-niveau (hieronder te noemen "CROHO-opleiding") geeft vrijstelling van de vrije ruimte van de bacheloropleiding. Dit geldt eveneens voor de niet-CROHO-opleidingen die door de CvE aan een CROHO-opleiding zijn gelijkgesteld (CvE-lijst B).
2. Voor niet afgeronde CROHO-opleidingen op wo- of hbo-niveau geldt dat de vrijstelling van (een deel van) de vrije ruimte van de bacheloropleiding kan worden gegeven. Dit geldt eveneens voor de niet-CROHO-opleidingen die door de CvE aan een CROHO-opleiding zijn gelijkgesteld (CvE-lijst B). Hierbij worden alleen voldoende resultaten meegenomen (dat wil zeggen tentamens waarvoor het volledige aantal te behalen studiepunten door de betreffende onderwijsinstelling is toegekend). Vrijstelling wordt verleend naar evenredigheid van het aantal elders behaalde studiepunten zoals aangegeven in onderstaande tabel.

<i>Behaalde studiepunten wo</i>	<i>Behaalde studiepunten hbo</i>	<i>Omvang vrijstelling in vrije ruimte (maximale omvang is 5 modulen ofwel 21,5 stp)</i>
0-20	0-40	0 modulen = 0 Stp
21-40	41-60	1 module = 4,3 Stp
41-60	61-100	2 modulen = 8,6 Stp
61-80	101-140	3 modulen = 12,9 Stp
81-100	141-180	4 modulen = 17,2 Stp
101-240	181-240	5 modulen = 21,5 Stp

In de tabel is de minimale vrijstelling aangegeven op grond van evenredigheid naar omvang. De FTC kan de CvE adviseren om méér vrijstelling in de vrije ruimte te verlenen dan hiervoor is aangegeven. Dit kan alleen indien de vooropleiding van de student verwant is aan en qua niveau gelijk is aan de opleiding waarvoor hij/zij vrijstelling vraagt.

§ 3. Regels voor toelating tot de masteropleidingen op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs

Artikel 8. Toelating tot de masteropleidingen

1. Studenten die een bacheloropleiding van de Open Universiteit met goed gevolg hebben afgerond en binnen dezelfde of verwante discipline een wo-masteropleiding aan de Open Universiteit willen volgen, hebben op basis van de behaalde bacheloropleiding automatisch toegang tot de aansluitende wo-masteropleiding (doorstroommaster).
Toelating tot een masteropleiding van studenten die geen getuigschrift hebben van de bacheloropleiding waarop volgens de vorige zinsnede de master aansluiting biedt, is mogelijk voor:
  - 1) personen die het diploma bezitten van een verwante wo-bacheloropleiding en/of een verwante wo-masteropleiding of een verwante ongedeelde wo-opleiding.
  - 2) personen met ten minste 180 studiepunten (= 126 oude studiepunten) van een afgebroken verwante wo-opleiding
  - 3) personen die het diploma bezitten van een verwante hbo-bacheloropleiding en/of een verwante hbo-masteropleiding of een verwante ongedeelde hbo-opleiding.
2. De in het vorige lid bedoelde opleidingen zijn CROHO-opleidingen dan wel opleidingen die door de CvE zijn aangemerkt als CROHO-gelijkwaardig voor toelating tot de betreffende masteropleiding.
3. Het is aan de FTC te bepalen welke opleidingen eventueel als verwant beschouwd dienen te worden dan wel hoe groot de mate van verwantschap is.

4. Indien de uitvoeringsregeling bij de OER van een opleiding zulks bepaalt, kan ook toelating tot de masteropleiding afgewezen worden bij een verouderde vooropleiding.
5. Een verzoek om toelating op basis van een diploma van een buitenlandse opleiding wordt pas in behandeling genomen nadat het Nuffic-traject gevolgd is en er op grond van deze verklaring geen bezwaar is om het verzoek tot toelating in behandeling te nemen.
6. Alle overige studenten stromen in de bacheloropleiding in, al dan niet met gebruikmaking van vrijstellingen.

Artikel 9. Schakelprogramma's

1. Toelating tot een masteropleiding, niet zijnde de doorstroommaster, kan de verplichting voor student inhouden een schakelprogramma te volgen.
2. Het schakelprogramma heeft een omvang van maximaal 60 studiepunten (14 modulen). Voor de bovengenoemde categorieën 1 en 2 is er geen ondergrens voor de omvang van het schakelprogramma vastgelegd.
3. Voor personen met een verwant hbo-getuigschrift, categorie 3 als bedoeld in artikel 8 lid 1, bedraagt de omvang van een schakelprogramma minimaal 7 modulen/30 studiepunten. Op inhoudelijke gronden kan echter besloten worden een schakelprogramma van een geringere omvang vast te stellen, waarbij in voorkomende gevallen een adequate en billijke overgangsregeling wordt opgesteld.

§ 4. Regels voor vrijstelling in de masteropleiding op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs

Artikel 10. Vrijstelling in de masteropleiding

1. Studenten, genoemd in artikel 8 lid 1, die met of zonder schakelprogramma tot een masteropleiding zijn toegelaten, kunnen vrijstelling in de masteropleiding krijgen voor eerder gevolgd wo-onderwijs.
2. De totale studielast van de eerder gevolgde opleiding, het schakelprogramma en het resterend masterprogramma mag niet minder dan 240 studiepunten zijn resp. 300 studiepunten bij een tweejarige masteropleiding. In dat geval dient dit te worden aangevuld met andere cursussen tot een totaal van 240 resp. 300 studiepunten.
3. Studenten van categorie 1 zoals bedoeld in artikel 8 lid 1, die toegelaten worden tot de masteropleiding die de opvolger is van de oorspronkelijke OU-ongedeelde opleiding, krijgen geen vrijstelling in de masteropleiding c.q. verkorting van het schakelprogramma voor de studiepunten die behaald zijn in de afgeronde verwante ongedeelde OU-opleiding (d.w.z. er is een eindgetuigschrift afgegeven).
4. Conform het bepaalde in OER voor de masteropleidingen, is vrijstelling in de master enkel mogelijk voor elders gevolgd onderwijs van universitair niveau. Het betreft studiepunten, verkregen in een CROHO-opleiding op wo-niveau, dan wel een op CvE-lijst C geplaatste opleiding.

§ 5. Regels voor vrijstelling in de bacheloropleiding op grond van praktijkervaring

Artikel 11. Algemene bepalingen

1. Vrijstelling op grond van praktijkervaring kan verleend worden indien de student een van de procedure's met goed gevolg heeft doorlopen als bepaald in de artikelen 12 t/m 16.

2. Vrijstelling op grond van praktijkervaring is gekoppeld aan de opleiding waar het verzoek betrekking op heeft. Het besluit van de CvE in dezen kan niet omgezet worden naar andere OU-opleidingen of opleidingsvarianten.
3. Indien een verzoek tot vrijstelling op grond van praktijkervaring tegelijk wordt ingediend met een verzoek tot vrijstelling op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs, wordt laatstgenoemd verzoek als eerste beoordeeld. De beoordeling van het verzoek tot vrijstelling op grond van praktijkervaring kan enkel betrekking hebben op het dan resterende studiepad, dat wil zeggen het deel van het curriculum van de opleiding dat de student nog zou moeten volgen om het eindgetuigschrift te verkrijgen. Uitzondering hierop vormt de situatie zoals beschreven in artikel 16.
4. Indien een student een tweede of volgende verzoek voor vrijstelling indient, blijft (blijven) de eerdere door de CvE afgegeven vrijstellingsbeschikking(en) voor dezelfde opleiding in stand voor wat betreft de omvang. De CvE verleent enkel vrijstelling voor dat deel van het curriculum van de opleiding dat de student nog zou moeten volgen om het eindgetuigschrift te halen.
5. Vrijstelling op grond van praktijkervaring kan verleend worden indien er sprake is van overeenstemming voor wat betreft inhoud, niveau en omvang tussen de aangetoonde praktijkervaring en de vrij te stellen modules in de opleiding voor welke student is ingeschreven.

Artikel 12. Van toepassing zijnde procedures

1. Vrijstelling op grond van praktijkervaring kan verleend worden middels:
  - 1) een door aanvrager overgelegd ervaringscertificaat
  - 2) een door de FTC uitgevoerde korte procedure
  - 3) een door de FTC uitgevoerd assessment
  - 4) een gecombineerde beoordeling van gevolgd hoger onderwijs en praktijkervaring.
2. Bij het indienen van een vrijstellingsverzoek moet student aangeven of het verzoek behandeld moet worden conform de korte procedure als bedoeld in artikel 14 of conform de procedure inclusief assessment als bedoeld in artikel 15.
3. De FTC beslist of een gecombineerde beoordeling als bedoeld in artikel 16 aan de orde is.

Artikel 13. Ervaringscertificaat

Een ervaringscertificaat is een bewijsstuk dat onderdeel uitmaakt van de procedure zoals beschreven in de volgende artikelen en waarin elders / eerder verworven competenties erkend zijn. De examencommissie is niet gehouden de resultaten van de elders gevolgde procedure inzake erkenning van verworven competenties over te nemen.

Een ervaringscertificaat dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1) Het bevat een vermelding en korte beschrijving van de competenties die erkend zijn met de aanduiding van het niveau.
- 2) De erkende competenties dienen minimaal op hbo-niveau te zijn om in aanmerking te komen als grond voor vrijstelling.
- 3) De instantie die het ervaringscertificaat heeft verstrekt dient een erkende instelling te zijn die voldoet aan de voorwaarden die de minister heeft gesteld aan erkenning van verworven competenties.

Artikel 14. Korte procedure

De korte procedure kan maximaal 5 modules (= 21,5 studiepunten) vrijstelling opleveren.

De procedure is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- 1) zelfbeoordeling: een door de student uitgevoerde zelfbeoordeling welke via de website van de OU gratis toegankelijk is en die uitmondt in een niet-bindend advies.

- 2) de door de student ingediende aanvraag met de daarbij vereiste informatie en bewijsstukken; deze omvatten ten minste een door student ingevuld formulier conform het door de OU gehanteerde sjabloon.
- 3) een door de FTC uit te voeren toets naar inhoud, relevantie en authenticiteit van de overgelegde bewijsstukken en de mate waarin de verzoeker competenties, vaardigheden en/of kennis bezit, in relatie tot de opleiding waar vrijstelling/toelating voor gevraagd wordt. Deze toets wordt uitgevoerd aan de hand van de door de student overgelegde bewijsstukken en door de FTC opgestelde beslisregels.
- 4) een door de FTC op te stellen advies aan de CvE t.a.v. de te verlenen vrijstelling/toelating, waarin de uitkomsten van het voorgaande zijn meegenomen.
- 5) een door of namens de CvE uit te voeren toets t.a.v. de te verlenen vrijstelling/toelating waarbij het advies van de FTC getoetst wordt aan de regels zoals die door de CvE zijn vastgesteld.
- 6) vaststellen van de inhoud van het nog te volgen opleidingsprogramma.
- 7) afgifte vrijstellingsbeschikking door de CvE.

Artikel 15. Procedure met assessment

De procedure met assessment leidt tot een vrijstelling van maximaal 75% van de opleiding.

De procedure is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- 1) zelfbeoordeling: een door de student uitgevoerde zelfbeoordeling welke via de website van de OU gratis toegankelijk is en die uitmondt in een niet-bindend advies.
- 2) de door de student ingediende aanvraag met de daarbij vereiste informatie en bewijsstukken; deze omvatten ten minste een door student ingevuld portfolio conform het door de OU gehanteerde sjabloon.
- 3) een door een assessor uit te voeren eerste beoordeling van het portfolio. De assessor kan de student vragen het portfolio aan te vullen.
- 4) een door de student, in opdracht van de FTC of assessor, uit te voeren aanvullende toets.
- 5) een door een assessor uit te voeren toets naar inhoud, relevantie en authenticiteit van de overgelegde bewijsstukken en de mate waarin de student competenties, vaardigheden en/of kennis bezit, in relatie tot de opleiding waar vrijstelling/toelating voor gevraagd wordt. Deze toets wordt uitgevoerd middels het voeren van een assessmentgesprek met student.
- 6) een door de FTC op te stellen advies aan de CvE t.a.v. de te verlenen vrijstelling/toelating, waarin de uitkomsten van het voorgaande zijn meegenomen. Bij dit advies is een verslag gevoegd van het assessmentgesprek.
- 7) een door of namens de CvE uit te voeren toets t.a.v. de te verlenen vrijstelling/toelating waarbij het advies van de FTC gelegd wordt binnen de regels zoals die door de CvE zijn vastgesteld.
- 8) vaststellen van de inhoud van het nog te volgen opleidingsprogramma.
- 9) afgifte vrijstellingsbeschikking door de CvE.

Artikel 16. Gecombineerde beoordeling

1. In die gevallen waarin de FTC van mening is dat zowel het gevolgde hoger onderwijs als de aangetoonde praktijkervaring los van elkaar geen vrijstelling kunnen opleveren maar in combinatie met elkaar wel, kan een gecombineerde beoordeling plaatsvinden.
2. Voor een gecombineerde beoordeling wordt de procedure gevolgd bedoeld in artikel 14 of 15, afhankelijk van de keuze van student.
3. Bij de gecombineerde beoordeling gelden aanvullende eisen ten aanzien van de rapportage door de FTC. Deze omvat naast de hiervóór reeds verplicht gestelde elementen advies en verslag:
  - 1) een beschrijving (inhoud, omvang en niveau) van het gevolgde hoger onderwijs dat meegewogen is in de beoordeling.
  - 2) een beschrijving van de bewijsmiddelen die student heeft overgelegd aangaande de praktijkervaring die meegewogen is bij de beoordeling.
  - 3) de onderbouwing door de FTC van de keuze voor de gecombineerde procedure.

Artikel 17. Vrijstellingen op cursusniveau

1. Vrijstelling wordt verleend op basis van aan de CvE te overleggen bewijzen waaruit blijkt dat de student vaardigheden en/of kennis bezit, opgedaan buiten het hoger onderwijs, welke naar niveau, omvang en inhoud in voldoende mate overeenstemmen met een deel van de opleiding van de OU waarvoor vrijstelling wordt verzocht.
2. Voor wat betreft het niveau wordt uitgegaan van ten minste hbo-niveau. Voor het verlenen van vrijstelling wordt de mate van overeenstemming naar inhoud, omvang en niveau door de CvE vastgesteld op basis van de procedure, zoals beschreven in de artikelen 12 t/m 16.
3. Op grond van praktijkervaring kan geen vrijstelling gegeven worden voor:
  - 1) de cursussen die student reeds met een voldoende heeft afgerond (certificaat)
  - 2) de cursussen die reeds vrijgesteld zijn op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs
  - 3) de cursussen binnen de opleiding waarvoor geen vrijstelling gegeven kan worden zoals vooraf is vastgesteld door de FTC dan wel in de OER van de betreffende opleiding (of bijbehorende uitvoeringsregeling). Dit geldt ook voor de vrije ruimte van een opleiding, deze kan uitgesloten worden van vrijstelling op grond van praktijkervaring.

Artikel 18. Vrijstelling in de vrije ruimte

Vrijstelling in de vrije ruimte van de bacheloropleiding op grond van praktijkervaring is enkel mogelijk indien de gehele vrije ruimte kan worden vrijgesteld. Dit kan indien is vastgesteld dat student beschikt over competenties, vaardigheden en/of kennis, die gelijkstaan aan een afgeronde geaccrediteerde/CROHO-opleiding op hbo- of wo-niveau.

Vrijstelling van een deel van de vrije ruimte op grond van praktijkervaring is niet mogelijk.

§ 6. Regels voor toelating tot de masteropleiding en verkorting van het schakelprogramma op grond van praktijkervaring**Artikel 19. Algemene bepalingen**

1. Toelating tot de masteropleiding op grond van praktijkervaring kan verleend worden indien de kandidaat de procedure zoals hiervóór in de artikelen 12 t/m 16 beschreven, met goed gevolg heeft doorlopen.
2. Het besluit van de CvE tot toelating tot de masteropleiding c.q. tot verkorting van het schakelprogramma op grond van praktijkervaring is gekoppeld aan de opleiding waar het verzoek betrekking op heeft en kan niet omgezet worden naar andere OU-opleidingen of opleidingsvarianten.
3. Bij een verzoek tot verkorting van het schakelprogramma bij toelating tot de masteropleiding beoordeelt de CvE eerst de mate waarin aan de formele toelatingseisen voor de opleiding is voldaan op grond van vooropleiding met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 8 en 9 van deze regeling. Daarna wordt beoordeeld wat de inhoud en omvang van het schakelprogramma dient te zijn.
4. Bij de beoordeling van vrijstelling in de masteropleiding dient altijd de procedure inclusief assessment (artikel 15) gevolgd te worden, ook als de vrijstelling die verleend kan worden 5 modulen of minder is.

5.

Artikel 20. Procedure

1. De procedure voor het aanvragen en beoordelen van verkorting van het schakelprogramma bij toelating tot de masteropleiding op grond van praktijkervaring, is gelijk aan de procedure in dezen voor het aanvragen van vrijstelling in de bacheloropleiding, zoals beschreven in de artikelen 12 t/m 16.

2. Toelating tot een masteropleiding wordt verleend indien op grond van de gevolgde procedure door de FTC is vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de eisen voor toelating tot de opleiding met inachtneming van het bepaalde in deze regeling en in de OER (inclusief uitvoeringsregeling) van de betreffende opleiding. Daarna wordt de inhoud van het te volgen schakelprogramma bepaald door de FTC. De CvE geeft de toelatingsbeschikking af met bijbehorend schakelprogramma.

Artikel 21. Verkorting van het schakelprogramma bij toelating tot de masteropleiding

1. Dit artikel is enkel van toepassing voor studenten die geen getuigschrift hebben van de bacheloropleiding waarop volgens de OER de master aansluiting biedt (doorstroommaster).
2. De CvE kan besluiten tot toelating tot de masteropleiding op grond van praktijkervaring, indien de kandidaat valt binnen een van de volgende categorieën:
  1. Kandidaat voldoet aan de formele eisen voor toelating tot de masteropleiding middels een schakelprogramma zoals omschreven in de artikelen 8 en 9 van deze regeling.
  2. Kandidaat voldoet niet aan de formele eisen voor toelating tot de masteropleiding middels een schakelprogramma maar voldoet wel aan een van de volgende criteria:
    - a. bezit van het diploma van een niet-verwante wo-bacheloropleiding en/of een niet-verwante wo-masteropleiding of een niet-verwante ongedeelde wo-opleiding;
    - b. bezit van het diploma van een niet-verwante hbo-bacheloropleiding en/of een niet-verwante hbo-masteropleiding of een niet-verwante ongedeelde hbo-opleiding.
3. Met opleiding in artikel 21 lid 2 sub 2 wordt bedoeld CROHO-opleidingen dan wel opleidingen die door de CvE zijn aangemerkt als CROHO-gelijkwaardig voor toelating tot de betreffende masteropleiding.
4. Indien niet voldaan is aan de minimale eis van het bezit van een hbo-getuigschrift, is geen toelating tot een masteropleiding mogelijk.

Artikel 22. Schakelprogramma op maat

1. Met toepassing van artikel 21 kan een schakelprogramma op maat worden vastgesteld. Het schakelprogramma dat normaliter geldt bij de toelating op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs wordt verkort met dien verstande dat die modules in het schakelprogramma vrijgesteld worden, waarvan is vastgesteld dat student beschikt over praktijkervaring die naar inhoud, omvang en niveau hieraan gelijkwaardig is. Zie ook de toelichting bij dit artikel.
2. Ten aanzien van de omvang van het schakelprogramma voor studenten die vallen in categorie 1 van artikel 21 lid 2, geldt hetgeen vermeld is in de artikelen 8 en 9 van deze regeling. Het schakelprogramma heeft een omvang van maximaal 60 studiepunten (14 modules). Voor kandidaten met een verwant hbo-getuigschrift geldt het volgende: van de ondergrens van 7 modules voor het schakelprogramma kan worden afgeweken. Indien uit de toetsing van de praktijkervaring blijkt dat kandidaat vrijstelling kan krijgen voor modules uit dit minimale schakelprogramma, kan dit verkort worden of zelfs volledig opgeheven worden.
3. Ten aanzien van de omvang van het schakelprogramma voor studenten die vallen in categorie 2 van artikel 21 lid 2 geldt dat dit maximaal 60 studiepunten omvat (14 modules). Voor deze kandidaten is er geen ondergrens voor de omvang van het schakelprogramma vastgelegd. Voor studenten met een niet-verwant hbo-getuigschrift, categorie 2 onder b, ligt de ondergrens van het schakelprogramma op in beginsel 7 modules. Indien uit de toetsing van de praktijkervaring blijkt dat kandidaat vrijstelling kan krijgen voor modules uit dit minimale schakelprogramma, kan dit verkort worden of zelfs volledig opgeheven worden.

§ 7. Regels voor vrijstelling in de masteropleiding op grond van praktijkervaring

Artikel 23. Vrijstelling in de masteropleidingen

De procedure voor het aanvragen en beoordelen van vrijstelling in de masteropleiding op grond van praktijkervaring is gelijk aan de procedure in dezen voor het aanvragen van vrijstelling in de bacheloropleiding, zoals beschreven in artikel 15 (procedure met assessment).

Artikel 24. Aanvullende voorwaarden

Voor vrijstelling in de masteropleidingen o.g.v. praktijkervaring gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

1. Kandidaat is toegelaten tot de masteropleiding en beschikt over een afgeronde, verwante hbo- of wo-bachelor of ongedeelde hbo- of wo-opleiding. Ook hierbij geldt dat het enkel CROHO-opleidingen betreft dan wel een opleiding die door de CvE is aangemerkt als CROHO-gelijkwaardig voor toelating tot de betreffende masteropleiding.
2. Er dient altijd een procedure inclusief assessment uitgevoerd te worden: vrijstelling in de master o.g.v. praktijkervaring kan nooit alleen door de FTC beslist worden o.g.v. een korte procedure.
3. De kandidaat moet tenminste 25% van de studiepunten behalen in de masteropleiding bij de OU. De afstudeeropdracht moet altijd bij de OU gedaan worden en kan niet vrijgesteld worden.

§ 8. Slotbepalingen

Dit besluit kan worden aangehaald als "Vrijstellings- en toelatingsregels OU" en treedt in werking op 1 april 2011. De voorheen opgestelde regeling van de CvE (U2010/04631) komt hiermee te vervallen. Aldus besloten door de Commissie voor de examens OU d.d. 24 maart 2011.

Toelichting bij de Vrijstellings- en toelatingsregels van de Open Universiteit met ingang van 1 april 2011.*Toelichting bij § 1. Algemene bepalingen.*

Het vrijstellingsbeleid van de OU is gestoeld op de artikelen 7.12b lid 1 sub d en 7.13 lid 2 sub r van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Het College van bestuur (CvB) is krachtens de wet bevoegd om in de Onderwijs en Examenregeling (OER) de gronden vast te stellen voor het verlenen van vrijstelling van het afleggen van een of meer tentamens.

De Commissie voor de examens (CvE) is krachtens voornoemde bepalingen bevoegd vrijstelling te verlenen met toepassing van de in de OER vastgestelde gronden.

De gronden voor vrijstelling die door of namens het CvB in de OER 2011-2012 zijn vastgesteld zijn:

- 1) elders gevolgd onderwijs van hbo- of wo-niveau (voor de bachelor) c.q. van wo-niveau (voor de master) dat naar het oordeel van de examencommissie naar inhoud, omvang en niveau in voldoende mate overeenstemt met het vrij te stellen deel van de opleiding van de OU en de student daardoor reeds in gelijke of hogere mate een bewijs van bekwaamheid heeft geleverd
- 2) buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden die, naar het oordeel van de examencommissie, naar inhoud, omvang en niveau, voldoende overeenstemmen met het vrij te stellen deel van de opleiding.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de gewijzigde WHW per 1 september 2010 kan een examencommissie geen vrijstelling meer geven op grond van EVC: Erkenning van verworven competenties. De wet biedt die mogelijkheid enkel als door het instellingsbestuur hiervoor een procedure opgesteld is waarbij EVC getoetst wordt voordat een student zich inschrijft bij de OU. Overigens heeft het CvB van de OU in februari 2011 besloten geen EVC-procedure vast te stellen voor de OU. De huidige status van erkende EVC-aanbieder vervalt per 1 april 2011.

Wel kan een examencommissie vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer tentamens op grond van "buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden". De procedure die de CvE in deze hanteert is beschreven in de Vrijstellings- en toelatingsregels. Daarbij wordt de term "praktijkervaring" gebruikt voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden.

Ter uitvoering van de OER en de wet zijn voor het verlenen van vrijstelling door de CvE in onderhavige regeling centrale kaders vastgesteld die voor alle faculteiten gelden. De faculteiten vullen dit kader voor hun eigen opleiding(en) in. De Facultaire toetsingscommissie (FTC) voert deze invulling voor de eigen opleidingsstudenten uit door middel van het uitbrengen van een advies aan de CvE met betrekking tot de door de CvE af te geven vrijstellingsbeschikking.

Overigens gelden bij de OU geen vooropleidingseisen voor de bachelor. Op grond van de WHW wordt iedereen die 18 jaar of ouder is toegelaten tot de bacheloropleidingen.

Toelichting bij de paragrafen 3 en 6. Bevoegd orgaan voor het verlenen van toelating tot de masteropleidingen.

Krachtens de artikelen 7.30a t/m 7.31 van de WHW moeten studenten die beschikken over een getuigschrift van de bacheloropleiding waarop volgens de OER de betreffende masteropleiding aansluiting biedt (de doorstroommasters), toegelaten worden tot deze master zonder dat zij aan extra verplichtingen moeten voldoen (drempelloze instroom).

Studenten die niet over het betreffende bachelorgetuigschrift beschikken, kunnen toegelaten worden tot de masteropleiding als zij voldoen aan de eisen, zoals gesteld door het CvB in de OER en de uitvoeringsregelingen bij de OER.

In mei 2002 heeft het CvB de CvE gemandateerd om namens het CvB toelatingsbesluiten af te geven.

De FTC brengt terzake een inhoudelijk advies uit aan de CvE, met inachtneming van de regels die hiervoor door de CvE zijn opgesteld.

Ook kan een student toegelaten worden onder de voorwaarde van het volgen van een schakelprogramma, bedoeld om deficiënties tussen het elders gevolgde onderwijs en de beoogde masteropleiding weg te nemen. Voltooiing van een schakelprogramma leidt tot toelating tot de betreffende masteropleiding. De schakelprogramma's worden door of namens het CvB vastgesteld op advies van de decaan. De CvE heeft algemene kaders vastgesteld ten aanzien van de omvang van schakelprogramma's voor de diverse instroomcategorieën.

Na afronding van een schakelprogramma wordt geen bachelorgetuigschrift verstrekt.

Toelichting bij § 4. Regels voor vrijstelling in de masteropleiding o.g.v. eerder gevolgd hoger onderwijs.

Toelichting bij artikel 10 lid 2: dit houdt in dat gevolgd wo-onderwijs niet dubbel geteld mag worden. Bijvoorbeeld als voor onderwijs in een gevolgd bachelor vrijstelling gegeven wordt in de master, kan het gebeuren dat het totaal aantal studiepunten waarvoor een student een prestatie heeft moeten leveren lager komt te liggen dan 240 (resp. 300). In dat geval moet het aantal studiepunten aangevuld worden met andere mastercursussen.

Dat van dit totaal van 240 (resp. 300) een deel vrijgesteld kan worden o.g.v. praktijkervaring doet aan het voorgaande niets af. Volgens de procedure wordt immer éérst gekeken naar de vrijstellingen o.g.v. gevolgd hoger onderwijs en daarna wordt voor een deel van het resterend studiepad eventueel vrijstelling gegeven o.g.v. praktijkervaring.

Toelichting bij § 5. Vrijstelling in de bacheloropleiding op grond van praktijkervaring.

Aan het verlenen van vrijstelling op grond van praktijkervaring kunnen per faculteit of per opleiding nadere voorwaarden gesteld worden voor wat betreft de cursussen die vrijgesteld worden, binnen de regels zoals vastgesteld in de Vrijstellings- en toelatingsregels.

Toelichting bij artikel 11 lid 4: hier gaat het specifiek over vrijstelling o.g.v. praktijkervaring. Bedoeld wordt dat een student die al vrijstelling gehad heeft, die vrijstellingen in omvang ook behoudt, ze vervalt niet door een later opnieuw ingediend vrijstellingsverzoek. Ten gevolge van bijvoorbeeld wijziging van de OER kan de vrijstelling wel inhoudelijk worden aangepast. Bijvoorbeeld: student krijgt 1 module vrijgesteld o.g.v. praktijkervaring. Na twee jaar denkt hij o.g.v. opgedane nieuwe praktijkervaring meer vrijstelling te kunnen krijgen en dient een nieuw verzoek in. Het is dan de bedoeling dat in die nieuwe procedure niet teruggekomen wordt op de eerder gegeven vrijstelling maar dat alleen naar de nieuwe feiten gekeken wordt die dan afgezet worden tegen het studiepad dat student op dat moment nog moet afronden.

Door de faculteit dienen beslisregels opgesteld te worden ten aanzien van de artikelen 14 en 15:

- Artikel 14: op verzoek van de student kan de FTC praktijkervaring toetsen aan de hand van de resultaten van een door student uit te voeren zelfbeoordeling in combinatie met bewijsstukken omtrent de opgedane praktijkervaring. Elke faculteit stelt in dezen beslisregels vast waarin zijn opgenomen de eisen die aan deze bewijsstukken gesteld worden en bepaalt de inhoud van het zelfbeoordelingsinstrument. De FTC oordeelt enkel op grond van schriftelijk of (audio)visueel materiaal. Een gesprek met student is geen onderdeel van deze procedure.
- Artikel 15: op verzoek van de student zal de FTC praktijkervaring toetsen aan de hand van een assessment. De FTC stelt in dezen beslisregels vast waarin de eisen zijn opgenomen die aan een dergelijk assessment gesteld worden en aan de door student te overleggen bewijsstukken

Toelichting bij artikel 16: met 'gecombineerde beoordeling' wordt bedoeld op situaties waarin er sprake is van een vrijstellingsverzoek o.g.v. praktijkervaring maar waarin meegewogen mag worden, opleidingen die aanvrager gedaan heeft maar die normaal gesproken niet tot vrijstelling kunnen leiden. Het gaat dus niet om het combineren van de procedures van §2 en §4 met de procedures in §5 en §6.

De procedures, genoemd in de artikelen 12 t/m 16, zijn verder uitgewerkt in protocollen en standaardbrieven en worden uitgevoerd door de afdeling IOD (Intake, onderwijsondersteuning en diplomering).

Toelichting bij § 6. Toelating tot de master c.q. verkorting van het schakelprogramma op grond van praktijkervaring.

Aan het verlenen van toelating tot een masteropleiding op grond van praktijkervaring c.q. verkorting van het schakelprogramma kunnen per faculteit of per opleiding nadere voorwaarden gesteld worden voor wat betreft de vereiste vooropleiding van de kandidaat, binnen de regels zoals vastgesteld in de Vrijstellings- en toelatingsregels.

Toelichting bij Artikel 21 en 22.

Voor categorie 1 als bedoeld in artikel 21 lid 2 sub 1 geldt het volgende.

De toelating tot de opleiding is eerst vastgesteld op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs. Toetsing van praktijkervaring kan leiden tot een schakelprogramma op maat. In de procedure wordt getoetst over welke vaardigheden en/of kennis de kandidaat beschikt in relatie tot de eisen voor toelating tot de masteropleiding waarvoor toelating gevraagd wordt. In de beschikking wordt door de CvE aangegeven welke deficiënties middels toetsing van praktijkervaring opgeheven zijn; deze hebben betrekking op de discrepanties tussen gevolgde vooropleiding en het diploma dat drempelloos toelating biedt tot de masteropleiding. Met betrekking tot de overblijvende deficiënties wordt een schakelprogramma op maat vastgesteld.

Ten aanzien van de omvang van het schakelprogramma geldt hetgeen vermeld is in de artikelen 9 en 22. Het schakelprogramma heeft een omvang van maximaal 60 studiepunten (14 modules).

Voor kandidaten met een verwant hbo-getuigschrift geldt het volgende: van de ondergrens van 7 modules voor het schakelprogramma kan op grond van toetsing van praktijkervaring worden afgeweken. Indien uit de toetsing van de praktijkervaring op grond van de procedure inclusief assessment (artikel 15) blijkt dat kandidaat vrijstelling kan krijgen voor modules uit dit minimale schakelprogramma, kan dit verkort worden of zelfs volledig opgeheven worden.

Voor categorie 2 als bedoeld in artikel 21 lid 2 sub 2 geldt het volgende.

De toelating tot de opleiding kan niet gegeven worden op grond van eerder gevolgd hoger onderwijs maar de aanvrager beschikt wel over een afgeronde opleiding van ten minste hbo-niveau. Toetsing van praktijkervaring kan leiden tot een toelatingsbeschikking voor de opleiding met een schakelprogramma op maat. In de procedure wordt getoetst over welke vaardigheden en/of kennis de kandidaat beschikt in relatie tot de eisen voor toelating tot de masteropleiding waarvoor toelating gevraagd wordt. In de beschikking wordt door de CvE aangegeven welke deficiënties middels toetsing van praktijkervaring opgeheven zijn; deze hebben betrekking op de discrepanties tussen gevolgde vooropleiding en het diploma dat middels een schakelprogramma toelating biedt tot de masteropleiding. Met betrekking tot de overblijvende deficiënties wordt een schakelprogramma op maat vastgesteld, uitgaande van de reguliere schakelprogramma's.

Het schakelprogramma heeft een omvang van maximaal 60 studiepunten (14 modules).

Voor de kandidaten van categorie 2 onder a als bedoeld in artikel 21 lid 2 sub 2a, is er geen ondergrens voor de omvang van het schakelprogramma vastgelegd. Voor studenten met een niet- verwant hbo-getuigschrift, categorie 2 onder b, ligt de ondergrens van het schakelprogramma op in beginsel 7 modules.

Indien uit de toetsing van de praktijkervaring op grond van de procedure inclusief assessment (artikel 15) blijkt dat kandidaat vrijstelling kan krijgen voor modules uit dit minimale schakelprogramma, kan dit verkort worden of zelfs volledig opgeheven worden.